

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра теорії і методики початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Методика навчання грамоти
підготовки бакалавра
спеціальності **013 Початкова освіта**
освітньо-професійної програми **Початкова освіта**

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності
013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою Початкова освіта

Розробник: В. В. Вітюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і
методики початкової освіти

Рецензент: Т. Б. Суржук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і
методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного
університету

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри теорії і
методики початкової освіти**

протокол № 1 від 11.09.2019 р.

Завідувач кафедри

Р. М. Пріма

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи**

протокол № 1 від 18.09.2019 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету

В. З. Антонюк

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подана згідно з навчальним планом спеціальності і представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Денна форма навчання</p> <p>Кількість годин/кредитів 90 / 3</p> <p>ІНДЗ: є</p>	<p>01 Освіта</p> <p>013 Початкова освіта</p> <p>Початкова освіта</p> <p>Бакалавр</p>	Нормативна
		Рік навчання – 2-ий
		Семестр – 4-ий
		Лекції – 20 год.
		Практичні (семінарські) – 22 год.
		Лабораторні – 0 год.
		Індивідуальні – 0 год.
Самостійна робота – 42 год.		
Консультації – 6 год.		
Форма контролю: екзамен		
<p>Заочна форма навчання</p> <p>Кількість годин/кредитів</p> <p>ІНДЗ:</p>	<p>01 Освіта</p> <p>013 Початкова освіта</p> <p>Початкова освіта</p> <p>Бакалавр</p>	Нормативна
		Рік навчання –
		Семестр –
		Лекції – 0 год.
		Практичні (семінарські) – 0 год.
		Лабораторні – 0 год.
		Індивідуальні – 0 год.
Самостійна робота – 0 год.		
Консультації – 0 год.		
Форма контролю:		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета вивчення дисципліни «**Методика навчання грамоти**» у педагогічному навчальному закладі – забезпечити належний рівень теоретичних знань студентів із методики навчання читання та письма у 1 класі та практично-методичних, каліграфічних умінь і навичок, необхідних для ефективної професійно-педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів, сприяти розвитку професійної самостійності, інтересу до творчої педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

- підготувати майбутніх учителів початкових класів до педагогічної діяльності в умовах реформування Нової української школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні;
- ознайомити студентів із теорією і методикою навчання української письма, читання у 1 класі;
- забезпечити опанування студентами типової освітньої, модельної навчальної програм і чинних підручників із української мови для 1 класу, нових нормативних документів у галузі початкової освіти;
- забезпечити оволодіння студентами методикою навчання грамоти, основ фонетики, графіки та орфографії, елементів лексикології, розвитку мовлення здобувачів освіти, організації позаурочної роботи з української мови та читання;
- підготувати студентів до моделювання уроків української мови та читання у 1 класі школи першого ступеня;
- розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою;
- формувати у майбутніх учителів початкової школи основи науково-дослідної роботи, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження;
- формувати у студентів уміння, необхідні для подальшого вивчення теорії та практики навчання грамоти у Новій українській школі, для критичної самооцінки й узагальнення власного досвіду роботи, вивчення передового педагогічного досвіду, інноваційних педагогічних технологій навчання у Новій українській школі.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми **студенти повинні знати:**

- основні теоретичні положення методики навчання української мови

як педагогічної науки;

- основні концептуальні засади мовно-літературної освіти в Україні;
- зміст, структуру, вимоги чинних (типової освітньої, модельної навчальної) програм з української мови, читання для 1 класу;
- основні етапи оволодіння учнями мовними та літературними знаннями;
- теоретичні та методичні засади методики навчання грамоти, основ фонетики, графіки та орфографії, елементів лексикології, розвитку мовлення здобувачів освіти у 1 класі;
- методику написання елементів літер, букв українського алфавіту, буквосполучень, норми письма та вимоги до техніки написання;
- типи письма;
- методи навчання каліграфічного письма;
- умови та засоби навчання письма;
- особливості роботи з ліворукими дітьми;
- вимоги до навчальних занять з української мови у початковій школі, види і схеми аналізу, самоаналізу уроків української мови та читання 1 класі;
- типи та структуру навчальних занять з української мови;
- методи, прийоми і форми організації навчальної діяльності здобувачів освіти на заняттях з української мови, читання;
- прийоми розвитку мислення і мовлення здобувачів освіти;
- відмінності в інтегрованому та предметному вивченні української мови;
- об'єкти, функції і види контролю, критерії і норми оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи на уроках української мови та читання;
- вимоги до порядку ведення учнівських зошитів і оформлення письмових робіт з мови; вимоги до перевірки й оцінювання письмових робіт з української мови;
- передовий педагогічний досвід учителів початкових класів;
- сучасні педагогічні технології навчання;

студенти повинні уміти:

- орієнтуватися у змісті і вимогах програм з української мови, читання та інших нормативних документів; у змісті і методичному апараті шкільних підручників; у меті, структурі і змісті навчальних посібників для здобувачів освіти; правильно реалізовувати вимоги навчальної програми;
- формувати у здобувачів освіти знання, уміння й навички, ключові і предметні компетентності в добуковений, буквенний, післябуквенний періоди навчання грамоти, якими здобувачі освіти повинні оволодіти на вимовному,

лексичному, граматичному та текстовому рівнях розвитку мовлення;

- орієнтуватися в лініях зошитів із графічними сітками та навчити цієї орієнтації здобувачів освіти у 1 класі;

- сформувати у здобувачів освіти навички правильно сидіти за партою, тримати ручку і класти зошит під час письма;

- називати елементи букв, пояснювати здобувачам освіти їх написання, каліграфічно зображувати елементи букв, рукописні рядкові та великі літери української абетки в зошиті та на дошці;

- правильно поєднувати букви у процесі написання слів, навчати здобувачів освіти застосовувати верхнє, середнє і нижнє з'єднання;

- виявляти недоліки в письмі здобувачів освіти та добирати графічні вправи для їхнього виправлення;

- планувати вивчення розділів і тем курсу, цикли уроків і окремі уроки;

- складати плани-конспекти уроків різних видів (за змістом) та різних типів (за основною дидактичною метою): визначати зміст і структуру уроку, формулювати мету, добирати навчальний матеріал з української мови, читання, добирати методи і методичні прийоми, укладати систему вправ і завдань;

- здійснювати моделювання уроків з української мови, читання у 1 класі, правильно застосовуючи традиційні та інноваційні методи і прийоми навчання мови; вдало використовуючи типологію вправ на різних етапах навчання; застосовуючи ефективні дидактичні засоби навчання, забезпечивши при цьому високу пізнавальну активність і самостійність здобувачів освіти; демонструючи учням зразки різних видів мовленнєвої діяльності; забезпечуючи цілеспрямованість мовленнєвого середовища і високу культуру мовлення на уроках;

- виявляти, аналізувати причини мовних та немовних помилок і недоліків здобувачів освіти, організувати роботу над їх усуненням і запобіганням;

- організовувати індивідуальну, групову, фронтальну форми навчання здобувачів освіти на уроках української мови, читання у 1 класі;

- використовувати на уроках української мови, читання інноваційні педагогічні технології;

- здійснювати контроль й оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у 1 класі з української мови, читання на засадах компетентнісного та інтегрованого навчання;

- аналізувати конспекти уроків української мови, читання, спостерігати й аналізувати уроки української мови, читання у 1 класі;

- планувати позаурочні заходи з української мови, читання у 1 класі, проводити їх;
- самостійно опрацьовувати психолого-педагогічну, методичну літературу;
- вивчати й оцінювати передовий педагогічний досвід учителів початкових класів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни представлена у таблиці 2

Денна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Методика навчання української мови (навчання грамоти) як педагогічна наука					
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна.	2			2	
Тема 2. Зміст і особливості шкільного предмета «Українська мова» у початковій школі. Аналіз Держстандарту початкової освіти, чинних програм і НМК для 1 класу.	4		2	2	
Тема 3. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з української мови	6	2	2		2
Модульна контрольна робота	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	14	2	6	4	2
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи навчання грамоти					
Тема 1. Наукові закономірності розвитку письма.	4	2		2	
Тема 2. Методи навчання грамоти. Методи та прийоми навчання правильного рукописного письма.	4		2	2	
Тема 3. Засоби навчання письма.	4		2	2	
Тема 4. Умови навчання каліграфічного письма.	6	2	2	2	
Тема 5. Освітнє середовище у Новій українській школі.	4			2	2
Тема 6. Визначення ведучої руки	2			2	

майбутнього першокласника. Підготовка ліворуких дітей до навчання письма.					
Тема 7. Специфіка формування навички письма у ліворуких здобувачів освіти.	2			2	
Модульна контрольна робота	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	28	4	8	14	2
Змістовий модуль 3. Методика формування навички письма у здобувачів освіти					
Тема 1. Історія становлення і розвитку сучасної методики навчання грамоти.	4	2		2	
Тема 2. Основні періоди й етапи навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти.	4	2		2	
Тема 3. Графо-моторна підготовка здобувачів освіти у добуквений період навчання грамоти.	8	2	2	4	
Тема 4. Буквений період навчання грамоти.	6	2	2	2	
Тема 5. Формування навички письма у буквений період навчання грамоти.	6	2		4	
Тема 6. Післябуквений період навчання грамоти.	4	2		2	
Тема 7. Удосконалення навичок каліграфічного письма здобувачів освіти в післябуквений період.	8	2	2	4	
Тема 8. Контроль і оцінювання графічних навичок письма, техніки письма, культури оформлення письмових робіт.	6			4	2
Модульна контрольна робота	2		2		
Разом за змістовим модулем 3	48	14	8	24	2
Усього годин	90	20	22	42	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Опрацювати у фахових періодичних виданнях за останні 5 років статті, конспекти уроків та інші дидактичні матеріали з методики навчання української мови, читання у 1 класі.

2. Укласти методичні рекомендації та конспекти уроків української мови, читання у добуковений, буквений, післябуквений періоди навчання грамоти із застосуванням інноваційних педагогічних технологій.

3. Описати особливості роботи над формуванням графічних умінь і навичок в учнів 1 класів.

4. Розробити графічні вправи для підготовки ліворуких дітей до написання основних елементів рукописних літер.

5. Пройти онлайн-курси для вчителів початкової школи на платформі Ed-Era.

6. Про

7. Розробити діагностику для перевірки готовності майбутнього учителя початкових класів до професійної педагогічної діяльності.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) передбачає:

1) написання зошитів з письма № 1, № 2;
2) укладання демонстраційних карток із зразками друкованих і писаних, великих і малих букв українського алфавіту;

3) упорядкування науково-методичного портфоліо з дисципліни «Методика навчання грамоти». До нього повинні входити:

- Державний стандарт початкової освіти, типові освітні (О. Савченко, Р. Шияна), модульна навчальна програма з української мови та читання для 1 класу;

- повідомлення про новинки методичної літератури, ППД з методики навчання грамоти у початковій школі;

- копії, бібліографічні покажчики статей фахових журналів, газет («Початкова школа», «Учитель початкової школи», «Рідна школа», «Початкове навчання та виховання», «Розкажіть онуку», «Початкова освіта») за останні 3 роки щодо методики навчання грамоти у початковій школі;

- конспекти уроків добуковеного, буквеного, післябуквеного періоду навчання грамоти у 1 класі;

- виконані завдання до кожного практичного заняття.

Індивідуальне науково-дослідне завдання творчого рівня передбачає створення науково-методичної презентації, написання тез доповіді, підготовку дослідницького проекту із використанням інноваційних форм і методів роботи на запропоновані теми:

- Упровадження сучасних освітніх технологій – шлях до модернізації початкової освіти.

- Особливості підготовки й проведення інтегрованого уроку з української мови, читання у 1 класі.

- Використання сучасних педагогічних технологій на уроках української мови, читання у період навчання грамоти.

- Вивчення особливостей навчально-методичної діяльності вчителів у період навчання грамоти в Новій українській школі.

- Дослідження ступеня готовності першокласників до навчання читання і письма.

- Диференційований підхід у навчанні першокласників читання.

- Використання дидактичних ігор на уроках навчання грамоти.

- Розвиток пізнавальної активності та самостійності у здобувачів освіти в період навчання грамоти.

- Недоліки почерків у здобувачів освіти, причини їх виникнення та шляхи подолання.

- Виявлення та запобігання недоліків мовлення здобувачів освіти у 1 класі.

- Формування умінь і навичок культури усного мовлення в учнів початкових класів.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Методика навчання грамоти» здійснюємо за 100-бальною шкалою. Оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

а) поточне оцінювання студента за кожен тему змістового модуля;

б) виконання студентом ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль;

в) підсумкове оцінювання (модульні контрольні роботи / екзамен).

МКР проводяться у письмовій формі.

Оцінювання якості знань студентів з дисципліни здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування та якість практичних умінь і навичок студента, яка характеризується здатністю до застосування вивченого матеріалу в процесі складання конспектів фрагментів занять чи планів-конспектів уроків з української мови, читання у 1 класі, складання різнорівневих завдань для повторення та узагальнення вивченого матеріалу.

Оцінювання *за практичне заняття* для студентів денної форми навчання здійснюється за 2-бальною шкалою, ураховуючи виконання

студентом самостійної роботи із запропонованої теми. Під час визначення кількості балів керуємось такими критеріями:

2 бали ставиться у тому випадку, якщо під час вивчення теми студент засвідчив осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал викладається правильно, чітко, логічно, послідовно. Знання, вміння й навички студента повністю відповідають вимогам програми. Зокрема, студент усвідомлює нові для нього факти, поняття, твердження, ідеї, вмє доводити передбачені програмою твердження з достатнім обґрунтуванням.

1,5 бали ставиться за виявлення студентом повних, систематичних знань із дисципліни, виконання на належному рівні практичних завдань із достатнім поясненням, засвоєння основної та додаткової літератури, проте у відповіді студента наявні окремі несуттєві помилки.

1 бал ставиться, якщо у процесі вивчення теми студент засвідчив розуміння практичних завдань, проте недостатньо володіє теоретичним матеріалом, частково аргументує методичні твердження.

0,5 бала ставиться у тому випадку, коли студент має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих методичних помилок.

Результат самостійної роботи студента оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Під час визначення кількості балів за **ІНДЗ** викладач керується такими критеріями:

6 балів (максимальна кількість) виставляється в тому випадку, якщо студент підготував матеріали, що повністю розкривають зміст теми, правильно оформив літературу, висловив власну точку зору, вмє застосувати матеріал для власних аргументованих суджень у майбутній педагогічній діяльності в умовах Нової української школи. Кількість балів зменшується відповідно до відсотку виконання завдань.

Критерії оцінювання студента (підсумковий контроль)

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Максимальна кількість балів, що може бути отримана студентами – 60. У випадку проведення підсумкового контролю загальна кількість балів складається із суми балів за виконання практичних завдань та МКР.

Під час визначення кількості балів за екзамен викладач керується такими критеріями:

60 балів – максимальна кількість балів ставиться у тому випадку, коли студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, вмє ставити і розв'язувати методичні проблеми, самостійно здобувати і використовувати

інформацію, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили, самостійно виконує 100 % від загальної кількості практичних завдань.

50–59 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 80 % навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; користується додатковими джерелами, виконує не менше 90 % від загальної кількості практичних завдань.

40–49 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, з допомогою викладача може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 70 % навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; користується додатковими джерелами, виконує не менше 75 % від загальної кількості практичних завдань.

20–39 балів ставиться, коли студент має початковий рівень знань; знає частину навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, із допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує до 45 % від загальної кількості практичних завдань.

5–20 балів ставиться тоді, коли студент фрагментарно відтворює навчальний матеріал; з допомогою викладача виконує елементарні завдання, здатен усно відтворити окремі частини теми; має часткові уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості практичних завдань.

1–4 бали ставиться студенту, коли він може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; поверхово усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш як 20 % від загальної кількості практичних завдань. Кількість балів зменшується відповідно до проценту виконання практичних завдань або при відповідях на заліку.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анісімова Г. О. Сучасний урок у початковій школі : традиції та інновації (навчально-методичний посібник) / Г. О. Анісімова, О. В. Нікулочкіна. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 104 с.
2. Біляєв О. Лінгводидактика рідної мови : навч.-метод. посібник / Олександр Михайлович Біляєв. – К. : Генеза, 2005. – 180 с.
3. Большакова І. О. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / І. О. Большакова, М. С. Пристінська. – Х. : Ранок, 2018.
4. Варзацька Л. Інтегровані уроки рідної мови і мовлення. 4 клас. Посібник для вчителя / Лариса Олександрівна Варзацька. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. – 120 с.
5. Варзацька Л. Інтерактивні технології в системі особистісно-зорієнтованої освіти / Л. Варзацька, Л. Кратасюк // Дивослово. – 2006. – № 4. – С. 15–25.
6. Вашуленко М. С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018.
7. Вашуленко О. В. Зошит для письма № 1, № 2. Начальний посібник для 1 класу / 2018.
8. Воскресенська Н. О. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Н. О. Воскресенська, І. В. Цєпова. – Х. : «Ранок», 2018.
9. Голуб Н. Ситуативний метод на уроках української мови в школі / Ніна Борисівна Голуб // Українська мова і література в школі. – 2013. – № 7. – С. 18 – 23.
10. Голуб Н. Моделювання як метод навчання у вищій школі / Ніна Борисівна Голуб // Вісник Львівського університету. – Серія філологія. – 2010. – Випуск 50. – С. 66 – 72.
11. Гончаренко С. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
12. Даденков М. Організація навчальної роботи в школі / Микола Федорович Даденков / Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [за ред. В. Г. Кременя]. – К. : «Знання», 2003. – С. 455–460.
13. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В. Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
14. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с.

15. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2018.

16. Захлюпана Н. М. Словник-довідник з методики викладання української мови / Н. М. Захлюпана, І. М. Кочан. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2002. – 250 с.

17. Іваниця Г. А. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Г. А. Іваниця. – Х.: «Ранок», 2018.

18. Іщенко О. Л. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська. – К.: Літера ЛТД, 2018.

19. Караман С. Методика навчання української мови в гімназії / С. О. Караман. – К. : Ленвіт, 2000. – 272 с.

20. Концепція мовної освіти 12-річної школи // Дивослово. – 2002. – № 8. – С. 58 – 62.

21. Концепція мовної освіти в Україні. Проект // Освіта України. – 2011. – № 1–2. – С. 6.

22. Кравцова Н. М. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Н. М. Кравцова, О. Д. Придаток. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2018.

23. Кузьмінський А. І. Технологія і техніка шкільного уроку : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, С. В. Омеляненко. – К. : Знання, 2010. – 335 с.

24. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред. М. Пентилюк]. – К. : Ленвіт, 2009. – 400 с.

25. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник / [за наук. ред. М. С. Вашуленка]. – К. : Літера ЛТД, 2012. – 364 с.

26. Наумчук В. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / В. І. Наумчук, М. М. Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2018.

27. Остапенко Н. Технологія сучасного уроку української мови : навч. посібник / Н. М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. М. Руденко. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 248 с.

28. Пентилюк М. Сучасні підходи до типології уроків / Марія Іванівна Пентилюк // Дивослово. – 2008. – № 6. – С. 2 – 5.

29. Пентилюк М. Сучасний урок української мови / М. І. Пентилюк, Т. Г. Окуневич. – Х. : Вид. група «Основа», 2007. – 176 с.

30. Пентилюк М. І. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навч. посіб. / М. І. Пентилюк, Т. Г. Онукевич. – К. : «Ленвіт», 2006. – 134 с.

31. Плиско К. Принципи, методи і форми навчання української мови (теоретичний аспект) : навч. посіб. / К. М. Плиско. – Х. : Основа, 1995. – 240 с.

32. Пономарьова К. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / К. І. Пономарьова. – К.: Оріон, 2018.

33. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах : модульний курс : посібник для студентів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2011. – 366 с.

34. Словник-довідник з української лінгводидактики : навчальний посібник. / [за ред. М. І. Пентилюк] [О. М. Горошкіна, Н. Єсаулова, О. Лук'янченко та ін.]. – К. : Ленвіт, 2015. – 149 с.

35. Тарнавська С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / С. Тарнавська, В. Науменко. – К.: Генеза, 2018.

36. Типові освітні програми Нової української школи для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. – К. : «Світоч», 2019. – 336.

37. Хом'як І. Класифікаційний аналіз уроків мови / Іван Миколайович Хом'як // Українська мова і література в сучасній школі. – 2012. – № 10. – С. 2 – 7.

38. Хом'як І. Проблема типології уроків мови / Іван Миколайович Хом'як // Теоретична і дидактична філологія. Випуск 12, – 2012. – С. 122. – 129.

39. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах / укладач Стус Т. В. - Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. – 160 с.

40. Чумарна М. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / М. І. Чумарна. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Методика навчання української мови як педагогічна наука.
2. Принципи та методи навчання української мови.
3. Дидактичні засоби навчання української мови.
4. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з української мови.
5. Історія виникнення та розвитку письма.
6. Розвиток української писемності.

7. Еволюція знарядь письма від минулого до сьогодення.
8. Каліграфія як мистецтво.
9. Письмо як вид мовленнєвої діяльності.
10. Методи навчання грамоти.
11. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.
12. Методи та прийоми навчання правильного рукописного письма.
13. Засоби навчання письма.
14. Умови навчання каліграфічного письма.
15. Освітнє середовище у Новій українській школі.
16. Особливості визначення ведучої руки майбутнього першокласника. Підготовка ліворуких дітей до навчання письма.
17. Специфіка формування навички письма у ліворуких здобувачів освіти.
18. Історія становлення і розвитку сучасної методики навчання грамоти.
19. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти. Засвоєння звукової системи української мови у взаємозв'язку з графічною.
20. Основні періоди й етапи навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти, його специфіка завдання і методика реалізації програмових вимог.
21. Графо-моторна підготовка здобувачів освіти у добуквений період навчання грамоти.
22. Розвиток мовлення та фонетичного слуху в здобувачів освіти в добуквений період навчання грамоти.
23. Розвиток умінь здійснювати мовний аналіз у добуквений період. Підготовка руки дитини до письма.
24. Особливості структури і методики уроків добуквеного періоду навчання грамоти.
25. Буквений період, його структура. Методика формування вміння читати прямі склади.
26. Формування навички письма у буквений період навчання грамоти.
27. Методика опрацювання звуків і букв на другому етапі буквеного періоду навчання грамоти.
28. Структура уроку читання на ознайомлення з новою буквою.
29. Структура уроку української мови на ознайомлення з новою буквою.
30. Робота над видами мовленнєвої діяльності у буквений період навчання грамоти. Розвиток аудіативних умінь у здобувачів освіти в буквений період навчання грамоти.

31. Ротаційна модель «Щоденні 5» як щоденний вид читацької діяльності здобувачів освіти у період навчання грамоти.
32. Удосконалення звуковимови, розвиток мовленнєвого слуху, збагачення, уточнення й активізація словникового запасу здобувачів освіти у буквений період навчання грамоти.
33. Робота над граматичним ладом дитячого мовлення у буквений період навчання грамоти.
34. Навчання письма як виду мовленнєвої діяльності.
35. Особливості післябукварного періоду навчання грамоти.
36. Удосконалення навичок каліграфічного письма здобувачів освіти в післябуквений період навчання грамоти.
37. Причини, що стримують формування каліграфічного почерку у першокласників. Виправлення індивідуальних помилок у почерку здобувачів початкової освіти.
38. Труднощі в навчанні письма першокласників і шляхи їх подолання.
39. Особливості вироблення навичок швидкого письма у здобувачів початкової освіти.
40. Робота вчителя і здобувачів освіти біля класної дошки. Техніка письма на дошці.
41. Порядок ведення, перевірки та оцінювання зошитів з української мови.
42. Контроль і оцінювання графічних навичок письма, культури оформлення письмових робіт.
43. Удосконалення навичок каліграфічного письма в учнів 2-4 класів на уроках української мови.
44. Специфіка навчання письма учнів з особливими потребами.
45. Специфіка навчання письма учнів за науково-педагогічними проектами («Інтелект України», «Росток», «Розумники», «На крилах успіху»).
46. Розкрити основні засади Державного стандарту початкової освіти.
47. Проаналізувати типову освітню програму Нової української школи. 1-2 класи (мовно-літературна освітня галузь) під керівництвом Р. Б. Шияна.
48. Проаналізувати типову освітню програму Нової української школи. 1-2 класи (мовно-літературна освітня галузь) під керівництвом О. Я. Савченко.
49. Проаналізувати Типову модельну програму для 1 класу НУШ.
50. Буквар – перша навчальна книга з навчання грамоти. Аналіз букваря.
51. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Большакова І. О. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу

- закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / І. О. Большакова, М. С. Пристінська. – Х. : Ранок, 2018.
52. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Вашуленко М. С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018.
53. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Воскресенська Н. О. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Н. О. Воскресенська, І. В. Цєпова. – Х. : «Ранок», 2018.
54. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2018.
55. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Іваниця Г. А. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Г. А. Іваниця. – Х.: «Ранок», 2018.
56. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Іщенко О. Л. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська. – К.: Літера ЛТД, 2018.
57. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Кравцова Н. М. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / Н. М. Кравцова, О. Д. Придаток. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2018.
58. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Наумчук В. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / В. І. Наумчук, М. М. Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2018.
59. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Пономарьова К. І. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / К. І. Пономарьова. – К.: Оріон, 2018.
60. Проаналізувати навчально-методичний комплект для 1 класу: Тарнавська С. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах) / С. Тарнавська, В. Науменко. – К.: Генеза, 2018.

61. Відтворити по 5 вправ на звуковий аналіз і звуковий синтез. Описати методику їх проведення.
62. Відтворити 5-7 варіантів фізкультхвилинок і пальчикової гімнастики.
63. Охарактеризувати види наочних посібників для навчання грамоти першокласників, методику їх використання.
64. Укласти план-конспект уроку читання у добуковений період навчання грамоти.
65. Укласти план-конспект уроку читання на вивчення нової букви у 1 класі.
66. Укласти план-конспект уроку читання у післябуквений період навчання грамоти.
67. Укласти план-конспект уроку української мови у добуковений період навчання грамоти.
68. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер першої групи.
69. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер другої групи.
70. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер третьої групи.
71. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер четвертої групи.
72. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер п'ятої групи.
73. Укласти план-конспект уроку української мови на вивчення малих і великих літер шостої групи.
74. Укласти план-конспект уроку української мови у післябуквений період навчання грамоти.
75. Скласти методичні рекомендації для вчителів початкової школи щодо роботи з ліворукими учнями.